1939 ий
2
ФЕВРАЛЬ
№ 11 (510)
Акше 5 ыр.

9-ше ИИ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушнызa!

Рвезе коммунист

ВЛКСМ
Маробком
ден
горком
орган

ВЛКСМ-ын XV-ше ОБЛАСТНОЙ КОНФЕРЕНЦИЙЖЕ

ВЛКСМ ОБКОМЫН РУКОВОДСТВЫШКЫЖО ДОСТОЙНЫЙ ЕҤ-ШАМЫЧЫМ САЙЛЕНА

ВЛКСМ ЦК VII пленумын решенийже ВЛКСМ Центральный Комитетын бывший руководствыштыжо шӱшӧ, антипартийный практикым тӱжвак луктын, ВЛКСМ Центральный Комитетын руководствыжо гыч политический банкрот, двурушник, йӧршын разложитлалтше элемент-шамычым эрыктен. ВЛКСМ ЦК VII пленумын решенийже большевистский критика ден самокритикым кумдан шараш, тидын негызеш ситыдымаш ден йоҥылыш - шамычым тӱжваке лукташ, калык тушман-шамычым, вунын пособникыштым, морально-политический разложитлалтше-шамычым разоблачитлаш комсомольский организаций-шамычлан пӱсӧ оружий лийын шога.

ВЛКСМ ЦК пленумын решенийже дене вооружитлалтше, ВЛКСМ XV Областной комсомольский конференцийын делегатше-шамыч Обкомолын, эн первояк, тудын секретарьже Кондратьев йолташын руководствыштыт ятыр серьезный политический йоҥылыш-шамычым да кугу ситыдымаш-шамычым тӱжваке луктыч.

Обкомол бюро да тудын секретарьже Кондратьев йолташ кадр-шамычым выдвигатлыме да куштымо шотышто пеш кугу йоҥылыш-шамычым ыштеныт. Обкомол бюро да тудын секретарьже Кондратьев йолташ кадрым подбиратлыме пашаште сталинский принципым йӧршеш „монлевыт". Кондратьев ден Рябчиков йолташ-шамыч ВЛКСМ Обкомын пионер отделышкыже Иванов йолташым выдвигатлаш тыршеныт да тудым ыштен шуктеныт. Бюрон южо членыжт-Иванов йолташ пашам ыштен ок керт—маненыт гынат, Кондратьев йолташ тудым шотыш налын огыл. Чистяков йолташым выдвигатлымаштат тыгак лийын.

ВЛКСМ Косолаповский райкомын тошто составше Центральный Комитетын IV пленумжын решенийже ваштареш каен. Райкомын ожнысо секретарьже, политически сомнительный еҥ—М. Антонова калык тушман-шамычым арален кодаш тӧчен, молодежь коклаште коллективный йӱмашым насаждатлен.

ВЛКСМ Обкомын бюрожо да Обкомын секретарьже Кондратьев йолташ тидым шинченыт гынат, Антоновам Обкомолын аппаратышкыже налаш решитленыт. Тыге нуно кугу политический йоҥылышым ыштеныт.

ВЛКСМ Обкомын бюрожо ВЛКСМ ЦК IV ден VII пленум-шамычын решенийыштым большевистски шукыштымашым организоватлен огыл. Сандене гына комсомолышто орудоватлыше калык тушман-шамычым, нунын пособникыштым выявитлымаш да разоблачитлымаш пеш эркын каен. Обком бюро калык тушманшамычым разоблачитлыме олмеш вунын арален кодаш велэ тӧчен. Теве комсомол гыч лукмо-шамычым—Яндулиным, Колобовым, Казаковам да моло враждебный элемент-шамычымат Обкомол бюро комсомолыш восстановитлен, а Яндулин ден Колобовым восстановитлымеке тунамак арестоватлыме.

Обкомын аппаратыштыже, утларакшым Кондратьев ден Корюкин йолташшамыч могырым большевистский критикым пызырымаш лиеден.

Чыла вине факт-шамыч ВЛКСМ Обкомын, тудын бюрожын да эн первояк Обком секретарь Кондратьев йолташын практический пашаштыштым нимолан йӧрдымӧ практика улмо нерген ойлат. Областной конференцийын делегатше-шамычлан Обкомын у составшым сайлыме годым тидым ушеш налашышт кӱлеш.

Ленинский комсомол радамыште политически да идеологически выдержанный, пашам организоватлен моштышо, да честный пашаеҥ-шамыч шуко улыт. Теве XIV-ше дене XV-ше конференций коклаште гына комсомол радам 843 организаций гыч 1304 организацийыш шуын. Тушто 22095 комсомолец шотлалтеш. Тыгак армий кокла гыч у руководящий кадрым выдвигатлыме шотышто вигыварат ӧрашыш уке. Мланна иктым гына мондыман огыл: комсомол пашаш стаж ден ийготым да опыт шагал улмым шотыш налде лӱддегызе выдвигатлаш кӱлеш. Ленинский комсомолын способностьшо кугу. Тудо большевик партийын да лично Сталин йолташын полшымыштыт дене чыла йӧсылыкым сеҥен да сеҥа, партийын пумо боевой заданийжым эреак шуктен толеш.

Конференцийын дневникше гыч

30-шо январьыште 5 часкастене МАССР Верховный Советын заседаний залеш Марийский республика ВЛКСМ-ын XV-ше Областной конференцийже почылто. Конференцийым ВЛКСМ Обкомын первый секретарьже Кондратьев йолташ почо. Тудо шкенжын вступительный ойыштыжо ВКП(б) Центральный Комитет ден калыкын вождьшо Великий Сталин йолташын Ленинский комсомол да советский молодежь верч эреак заботитлымыже нерген ойла. Делегат - шамыч Великий Сталин лӱмеш кынел шогалыт да кужу жап совым кырат. Залыште кычкырыме йӱк шокта: „Кужу ӱмыран лийже мемнан вождь, учитель Великий Сталин! Тау лийже Сталин йолташлан, молодежлан пиалан илышым пумыжлан!" Сово кырымаш адакат уэш талышна.

Конференций президиумыш 25 еҥым да почетный президиумыш Сталин, Ворошилов, Молотов, Каганович, Калинин, Микоян, Андреев, Жданов, Ежов, Хрущев, Берия, Димитров, Тельман да Хосе Диас йолташ-шамычым сайлышт.

Тидын мӧҥгӧ конференций калыкын вождьшо Великий Сталин йолташлан, СССР Совнарком председатель В. Молотов йолташлан приветственный письмам приниматлыш.

Умбакыжым конференцийын паша ыштышаш порядкыжым утвердитлыш. Варажым ВЛКСМ Обкомын пашаже нерген Кондратьев йолташын отчетшым колыштмо. Утвердитлыме порядок почеш паша ыштыме жап эртыме дене, конференций ВЛКСМ Обкомын отчетшым мучашыш шумешкак колышт ыш шукто, вес кечыш кусарев.

31 январьыште эр заседанийыште ВЛКСМ Обком секретарь Кондратьев йолташын да ревизионный комиссий председатель Архипов йолташын отчетный докладыштым колыштмо.

Отчетный доклад пытымеке прений почылто. Эн первояк мутым ВЛКСМ Ронго райком секретарь Бахтин йолташ нале. Тудын деч вара Аппанасенко (Пектубаево), Илларионов (Морко), Алмакаев (Сотнур), Суворов (Еласал) да моло йолташ - шамыч ойлышт. Тидын дене эр заседаний петырныш.

Кас заседанийыште пренийыште 12 делегат выступатлен.

(Мучаш 2-шо стр.)

Москва, Кремль.

СТАЛИН йолташлан

Шергакан Иосиф Виссарионович СТАЛИН!

ВЛКСМ XV-ше Марийский Областной конференций Марийский республикысе чыла комсомольский организаций-шамыч лӱм дене Тыланда, Сталин йолташ, Ленинын пашажын Великий продолжательжылан, пӱтынь тӱнясе шемер-шамычын мудрый вождьшо да учительжылан шокшо комсомольский саламым колта!

Октябрьский Социалистический революцийын сеҥымыже да пашазе классын диктатуржым ыштыме негызеш шочшо комсомол, славный коммунистический большевик-шамыч партийын да Тендан, Сталин йолташ, вуйлатымыда ден писын кушкын да классовый кучедалмаш тулеш калитлалтын, большевистский партийын боевой революционный традицийже-шамычым восприниматлен.

Ленин Сталин партий да лично Те, Сталин йолташ, шкендан ӱшанле помощник ден боевой резерв улшо молодежын коммунистический союзшым пестоватлен куштен улыда. Большевистский партий да Тендан, Сталин йолташ, шокшо забота да вниманий дене воодушеватлалтше комсомол Ленин—Сталин великий знамям лӱдде ончыко нангая. Чыла пашаште да кучедалмаште комсомол коммунистический партий ден так тошкалын каен, кая да ончыкыжат каяш тӱналеш. Партий линий комсомолын линийже ыле, улеш да ончыкыжат лиеш.

Калыкын каргалтше тушманже-шамыч, фашизмын троцкистско-бухаринский, буржуазно-националистический агентше кашак ик гана велэ огыл комсомолым партий гыч ойыраш тӧченыт. Но нуно тидым ыштен кертын огытыл да нигунамат огыт керт.

ВКП(б) Центральный Комитетын да лично Тендан, Сталин йолташ, полшымыда дене комсомол ВЛКСМ ЦК-ын бывший руководствыжын шӱшӧ практикыжым, антипартийный линийжым тӱжвак луктын да политический банкротитлалтше, йӧршешак разложитлалтше еҥ-шамычым ВЛКСМ ЦК-ын руководствыжо гыч поктен луктын.

Комсомолым Ленинско-Сталинский корно гыч калыкын тушманже-шамыч нигунамат коранден огыт керт. Нуво эреак разоблачитлалтыт да шалаталтыт.

Ме товатлена Тыланда, Сталин йолташ, ме шкенам да Марийский республикысе чумыр комсомольский организацийым эреак мобилизационный ямдылык улмаште кучаш тӱҥалына, чтобы нимогай случайностьат мемнам ямдылалтын шудымашеш авырен ыжне керт.

Ме ӱшандарена Тендам, Сталин йолташ, Марийский республикысе комсомол да молодежь мемнан партийын первой ӱжмыжлан чыланат ик еҥ семын Советский рубежым аралаш лектыт, калык тушман-шамычым чыла да тӱрлӧ пройскыштлан шалатыше ударым пуаш ямде улыт.

ВКП(б) ЦК-ын февральско-мартовский пленумжын решенийже да Тендан, Сталин йолташ, указанийда ден ВЛКСМ ЦК-ын VII-ше пленумжын решенийже дене руководствоватлен, ме шкенан пашаштына чыла ситыдымашым да йоҥылыш-шамычым кӱчык жапыште пытараш обязательствым пуэна.

Ме ӱшандарена Тендам, Сталин йолташ, Марийский республикысе комсомолец-шамыч настойчиво да чакыде большевизмым овладеватлен, ВКП(б) историй краткий курсым тунемын, шкенан идейный вооруженностьнам нӧлталын шкенан революционный бдительностьнам адакат утларак нӧлтена, шкенан радмам адакат утларак Ленин—Сталин партий деке сплотитлена, фашизмын троцкистско-бухаринский, буржуазно-националистический агентше-шамычым йӧршын шалатен пытарена.

Марийский АССР комсомольский организаций шкенжын XV-ше Областной конференцийлан Ленинын—Сталинын партий деке да мемнан вождь, друг да учитель Сталин йолташ деке чак сплотитлалтын толын.

Виян лийже сеҥаш лийдыме Ленинын—Сталинын Великий партий!

Кужу ӱмыран лийже уло тӱнямбалсе шемер-шамыч вождьшо, другшо да учительже Сталин йолташ!

ВЛКСМ-ын XV-ше ОБЛАСТНОЙ КОНФЕРЕНЦИЙЖЕ

Москва, Кремль.

СССР КАЛЫК КОМИССАР-ШАМЫЧ СОВЕТЫН ПРЕДСЕДАТЕЛЬЖЫЛАН—

В. М. МОЛОТОВ йолташлан

Шергакан Вячеслав Михайлович!

Ме, Марийский АССР ВЛКСМ-ын XV Областной конференцийжын делегатше ден участникше-шамыч, Марийский республикын чумыр комсомольский организацийже да молодежше лӱм дене Тыланда—Великий Сталинын боевой соратникшылан, Советский правительствын испытанный руководительжылан—шокшо комсомольский саламым колтена!

Ме, самырык поколений, великий сталинский эпохышто, мемнан социалистический родинан калык озаилыкшын пеледме эпохышто, Советский Союзын калык-шамычшын куанен, культурно да зажиточно илымышт эпохышто, наукын, культурын, техникан, искусствын моткоч чот пеледмышт эпохышто илена да пашам ыштена, садлан ме пиалан улына.

Марийский республикысе комсомол да молодежь, великий Советский Союзысо комсомол ден чумыр советский молодежь семынак, Ленин—Сталин партийын да Советский правительствын ачан гай заботыштым да йӧратымыштым эреак чувствоватленыт. Марийский АССР-се комсомол, пӱтынь Советский Союзысо комсомол семынак, эреак большевистский партийын руководитлымыже дене пашам ыштен, коммунизм пашалан ӱшанле лийын шоган, калыклан преданный лияш, калыкын тушманже-шамычым ненавидитлаш большевик-шамычын партийже деч тунемын. Ленинско-Сталинский комсомол большевик - шамычын коммунистический партийжын руководитлыме дене советский молодежым шкеж почеш наҥгая да Марксизм—Ленинизм духеш воспитыватла, советский молодежым Ленин—Сталин партий ден Советский власть йыр чумыра. Марийский АССР-се комсомол большевистский партийлан да Советский властьлан мучашдыме шумеш предан, Ленин—Сталин партийын линийжым шокшо йӧратымаш дене проводитла.

Садланак Марийский республикысе комсомольский организаций Марийский АССР-се шемер-шамыч коклаште заслуженный авторитет дене пользоватла. Садланак Марийский республикысе комсомольский организаций Марийский республикысе шемер калыкын кугу доверийже дене пользоватла—комсомолец-шамыч кокла гыч да молодежь кокла гыч эн сайышт СССР, РСФСР Верховный Советын да Марийский АССР Верховный Советын депутатыштлан сайлалтыныт.

Ленинско - Сталинский комсомол да чумыр Советский молодежь комсомолын Советский правительство деч заслуженно налме кӱкшӧ наградыже дене—Красного ден Трудового знамя орден-шамыч дене кугешнат да ончыкыжат кугешнаш тӱҥалыт.

Ленинский комсомол да чумыр советский молодежь социалистический строительствын чыла участкыштыжат партийын да правительствын кеч могай заданийжым ончыкыжат шукташ тӱҥалыт.

Калыкын каргалтше тушманже-шамыч, озверелый фашизмын агентышт—троцкистско-бухаринский, буржуазно-националистический бандит-шамыч Ленинско-Сталинский комсомолым Лениско-Сталинский корно гыч корандаш ик гана веле огыл тӧченыт.

Калыкын шакше тушманже - шамыч комсомолыш да комсомолын руководствышкыжо пуреныт. Но комсомол партийын руководитлымыже дене нине шакше тушман-шамычым йӧршеш шалатен, ВКП(б) ЦК-ын руководитлымыже дене VII пленумышто комсомол чыла политический двурушник-шамычлан, йӧршеш шӱйӧ да разложитлалтше элемент-шамычлан шалатыше ударым ыштен.

Ме, Марийский АССР-се чумыр комсомольский организацийын доверитлыме, Марийский АССР-се ВЛКСМ-ын XV-ше Областной конференцийжын делегатше да участникше-шамыч, могай ответственный задача-шамыч мемнан ончылно, конференций ончылно шогымым чувствоватлена. Ме комсомолым да тудын руководящий орган-шамычшым тушман кашак деч, йӧршеш шӱйӧ, морально разложитлалтше элемент-шамыч деч эрыктымашым мучашыш шуктылаш комсомольский массым мобилизоватлена, ВЛКСМ Областной Комитетын составышкыже проверенный, честный, партийын да правительствын пашажлан, коммунизмын пашажлан преданный улшо еҥ-шамычым сайлена.

Ме Марийский АССР-се комсомол ден молодежь лӱм дене большевистский партийлан, правительствылан да Тыланда, Молотов йолташ, мутым пуэна: Марийский АССР-се Ленинский комсомол ден молодежь, пӱтынь Советский Союзысо Ленинский комсомол ден чумыр советский молодежь семынак, ончыкыжат Великий Сталинын руководитлымыже дене каят да пашан чыла участкыштыжат партий ден правительствын кеч могай заданийжым шукташ тӱҥалыт, фашизмын троцкистско-бухаринский, буржуазно - националистический агентышт ваштареш чаманыде кредалаш тӱҥалыт.

Ленинский комсомол калыкын пашажлан, коммунизмын пашажлан беззаветно преданный ыле, улеш да ончыкыжат беззаветно преданный лиеш.

Марийский АССР-се Ленинский комсомол да чумыр молодежь Советский Союз ӱмбак керылташ тоштшо кеч могай тушманланат шалатыше ударым пуашлан, советский патриот-шамыч рядыш шогалаш кеч кунамат ямде улыт.

Виян лийже Великий Советский калык!

Виян лийже сеҥаш лийдыме Ленинын—Сталинын партий!

Кужу ӱмыран лийже Советский правительство да тудын испытанный руководительже Вячеслав Михайлович Молотов!

Кужу ӱмыран лийже пӱтынь тӱнясе шемер-шамычын эн сай другшо да учительже, калык шамычын Великий вождьшо Иосиф Виссарионович Сталин!

ВЛКСМ ОБКОМЫН ОТЧЕТШО ПОЧЕШ ПРЕНИЙ

ТЫГАЙ РУКОВОДСТВО МЫЛАННА ОК КӰЛ

(ВЛКСМ Роҥго райком секретарь Бахтин йолташын ойлымыжо гыч)

XIV-ше ВЛКСМ Областной конференций деч вара, комсомольский пашаште ик мыняр вашталтыш коеш. Туге гынат, але пеш шуко ситыдымашна уло. Теве мемнан Роҥго районышто ВЛКСМ ЦК-н IV-ше ден VII-ше пленум - шамычын решенийышт деч варат комсомол организацийыште вражеский элемент-шамыч кодыныт. Ял совет секретарьлан пашам ыштыше калык тушман Рыбаковым, колхозышто молодежный бригадым организоватлыме ваштареш кайше да калык тушманын пособникше Романовым комсомол гыч шукерте огыл гына поктен лукмо.

ВЛКСМ ЦК-ын VII-ше пленумжын решенийжым чумыр комсомольский организацийыште проработатлыме огыл. Тиде шотышто ВЛКСМ Обком кугу титакан. Вет Обкомол да тудын секретарьышт Кондратьев ден Винокуров йолташ-шамыч тиде паша дене райкомол секретарь-шамычым Обкомолыш ӱжыктен стенограммым лудын пуэныт да тыпланеныт, умбакыжым мыланна нимогай практический полышат пуалтын огыл. Обкомол пашаеҥ да бюро член-шамыч верлаш пеш шагал лектыт. Винокуров ден Корюкин йолташ-шамыч мемнан районыш миеныт гынат, ВЛКСМ ЦК-ын пленумжо-шамычын решенийыштым реализоватлаш практически нимомат ышт полшо. Вик каласаш кӱлеш, ВЛКСМ ЦК пленумын решенийжым реализоватлымаште, утларакшым IV-ше пленумын решенийже шотышто кампанейщина лийын. Тыгай руководство мемнам нигунарат ок устронтле.

Обкомолын пионер отделже да тудын бывший заведующийже Иванов нерген поснак каласаш кӱлеш. Тиде отдел да Иванов йолташ нимолан йӧдымын пашам ыштеныт. Тидым Обкомол секретарь шамыч сай шинченыт, но миритлен иленыт. Вет Иванов районыш лектын гынат, гастролироватлен гына коштын. Тудо мемнан деке миймыже годым фактым гына поген коштын да Обкомолыш толын тӱрлӧ шояк сведенийым пуэден.

Обкомол аппаратыш пашам чылтак ыштен моштыдымо еҥ-шамычым шогалтылыныт (Гортэ, Иванов, Осипов, молат). У руководствышко Ленинско-Сталинский партийлан преданный улшо, пашам вуйлатен да организоватлен моштышо еҥ-шамычым сайлена.

ВКП(б)-ын XVIII-ше с'ездшым кӱкшӧ производственный нӧлталтмаш дене вашлийына

(МАССР Верховный Совет депутат, Марбумкомбинатысе ВЛКСМ комитет секретарь Костин йолташын ойлымыжо гыч).

Мемнан Марийский бумкомбинатыште 600 наре комсомолец уло. Тыгай кугу организацийым полыш деч посна вуйлаташ куштылгак огыл. Но Звениговский райкомол ден Марийский Обкомол велым полыш пешак шагал лийын. Райкомолын бывший секретарьже Салмин йолташ комсомольский организацийыште чӱчкыдын лийын, а цехлашке ик ганат лектын огыл. Вет мемнан чылаже 20 цех уло. Тушто шукыжым молодежь шамыч пашам ыштат. Комсомолец-шамычын илышышт, пашашт нерген шагал интересоватлен.

Обкомол гычат мемнан деке коштыныт. Но нунын деч пайдаже лийын огыл. Гастролер высшей марки Корюкин йолташ комитетыш толын активым поген да нунылан „проверить ...о состоянии осоавиахимовской, физкультурной...работы" манын приказыватлен. Проверка почеш сведенийым налын, Корюкин нимогай практический полышым пуыде Обкомолыш кудалын. Мемнан дене Обкомолын бывший секретарьже Рябчиков йолташат лийын. Комитетыш пурен пушкыдо диваныште икмыняр жапым шинчен да завхоз деч имньым налын кудалын. Тыге Обкомол да райкомол мыланна полшеныт. Райкомолын у составшат кызыт полшымашыже уке.

Марбумкомбинатысе комсомольский организаций кызыт ВКП(б)-ын XVIII-ше с'ездше вашеш кугу производственный движенийыш ушнен. Большевик-шамычын Всесоюзный Коммунистический партийын XVIII-ше с'ездшым ме лучший производственный подарка ден вашлийына.

Конференцийын дневникше гыч

МУЧАШ

1 февральыште 15-ше Областной комсомольский конференцийын эр заседанийже 10 час эрдене почылтын. Председательствоватлыше первой мутым Щербаков йолташлан (Йошкар-Ола горкомол) пуа. Эр заседанийыште чылаже 10 еҥ выступатлен.

Пренийыште выступатлыше-шамыч шукыжым ВЛКСМ Обком секретарь Кондратьев йолташын да бюрон посна членже-шамычын большевистский критика ден самокритикым пызырен шогымышт нерген, Обкомол аппаратыште приятельский отношений да семейственность улмо нерген, Обкомолын посна пашаеҥже шамычын да бюро член-шамычын районлаш лектын гастролироватлен коштмышт нерген кутырышт.

Кас заседанийыште прений пытен.

ВЛКСМ-ын XV-ше ОБЛАСТНОЙ КОНФЕРЕНЦИЙЖЕ

ВЛКСМ ОБКОМЫН ОТЧЕТШО ПОЧЕШ ПРЕНИИ

ОБКОМОЛЫН РУКОВОДСТВО СТИЛЬЖЫМ ВАШТАЛТАШ

(ВЛКСМ ЦК инструктор Мачулин йолташын ойлымыжо гыч)

ВКП(б) ЦК-ын да Сталин йолташын руководитлымышт дене ВЛКСМ ЦК-ын VII пленумжо комсомолышто шӱшӧ, антипартийный, вражеский руководствым разоблачитлен. Пленум комсомол гыч тушман кашакым жоктен лукташ, калыкын тушманже-шамыч вашталтарен чаманыде кредалаш, партийын пашажлан преданный лияш туныкта.

XV-ше Областной конференцийын задачыже—Обкомолын руководствыштыжо чыла ситыдымашым тӱжвак лукташ да у составым проверенный, преданный еҥ-шамычым сайлаш. Обкомол комсомольский м а с с ы м вражеский последствий-шамычым пытарымашке кузе мобилизоватлен—Обкомолын пашаже теве мо дене аклалтеш.

Обкомолын практикыштыже шуко ситыдымаш уло. Теве бюро член Корюкин йолташ Сотнурыш миймыж годым антипартийный установкым пуэн, комсомолыш 200—250 еҥым ик заседанийыште пурташ лиеш манын.

Обкомолын первый секретарьже Кондратьев йолташ могырым, посна райкомол-шамычлан полышым, указанийым пумо олмеш, грубость элемент - шамыч лийыныт. Бюро чӱчкыдынак „накачиваний" дене занниматлен, тиде шотыштат Корюкин йолташ шкенжым ончыктен.

Бюро калык тушманым Колобовым комсомолыш восстановитлен ыле, Камелина тудын сомнительный улмыж нерген ойлен гынат, Обком бюро тидым шотыш налын огыл. Антонова нергенат К а м е л и н а йолташ Кондратьев йолташлан каласен улмаш, но Кондратьев йолташ алакат шотыш налын огыл. Обкомолышто бюро член-шамыч да Кондратьев йолташ верла гыч сигналым колыштын да шотыш налын огытыл, настоящий коллегиальный руководство лийын огыл, садлан тыгай факт-шамыч лиеденыт.

VII пленум районный конференций-шамыч эртымек лийын, садлан Обкомоллан выводым ышташ кӱлеш ыле. Но Обкомол нимогай выводым ыштен огыл. Обкомол Йошкар-Олаште активын погынымашыжым эртарен да пленумын решенийжым обсуждатлыме нерген указанийым пуэн, тидын дене пашажым пытарен. Садлан пленумын решенийжым южо первичный комсомольский организацийлаште алят обсуждатлыме огыл. Теве Лесорабфак Обкомол деч мӱндырат огыл. Но тыштат пленумын решенийжым комсомолец-шамыч огыт шинче: тушто бывший секретарь Смирнов погынымашым поген пленум нерген да молымат шуко кутырен, но пленумын решенийже шотышто ик мутымат каласен огыл. Оршанкыште Жарков (райком секретарь) да Фурзиков (бюро член) первичный организацийлашке пленумын решенийжым умылтараш иканат миен огытыл. Царевогородцев миен да пленумын решенийжым обсуждатлыме олмеш йӱын киен.

Кадр шотышто. Районный комитетлаште кадр-шамыч уда огытыл, но нунын дене вуйлаташ, нунылан полшаш, указанийым пуаш кӱлеш. Обкомол руководствын тошто стильже дене руководитлаш гын, нимогай пашат ок лий. VII пленум кадр шотышто пеҥгыдын каласен. Обкомол кадр-шамычым ок пале. Райкомол-шамычланат кадр шамычым изучатлыман.

ВЛКСМ ЦК могырымат ситыдымын руководитлымаш ыле. Але марте ме районный кадр-шамычым пален огына ул, кызыт гына изучатлаш тӱҥалынна.

РАЙКОМОЛ СИТЫДЫМЫН ВУЙЛАТА

(Делегат Суворов йолташын ойлымыжо гыч)

Мемнан Виловатовский селэ кыдалаш школа пеленсе комсомольский организаций пытартыш жапыште пашажым саемден. 1938 ийыште комсомольский организаций 56 е ҥ л а н кушкын. Оборонный пашамат сайын шындыме. Тунемше шамыч кокла гыч оборонный значоклан 56 еҥ нормым сдатленыт да 60 тунемше сдатлаш ямдылалтыт. Школа пелен 12 кружокым организоватлыме.

Но комсомольский организацийыште але ятыр ситыдымыш - шамыч улыт. Комитетым бывший секретарьже проходимец, пьяница да растратчик Иванов мемнан организацийыште пашам развалитлен гына киен. Туге гынат, ОРКО вуйлатыше Пинаев йолташ Ивановым райкомолыш политучеба отдел вуйлатышылан рекомендоватлен.

Райкомолышто кок тылзе жап пионер отдел вуйлатыше уке ыле. 1938 ийыште политучеба отдел вуйлатышылан 7 еҥым вашталтыме. Тыгак райкомол оборонный паша ден огеш интересоватле.

Мыланна деловой полыш кӱлеш

(ВЛКСМ Пектубаево райком секретарь Аппанасенко йолташын ойлымыжо гыч)

Мемнан Марийский комсомольский организацийыште политико-воспитательный да пропаганда пашам саемдаш эше кӱлеш семын пижме огыл. Обкомол тиде шотышто пеш начар руководитлен. Теве ВКП(б) историйын краткий курсшо лекмеке, ме тудым тунеммашым пеш писын организоватлышаш у л ы н а ыле. Тыге ыштыме олмеш, Обкомол мланна, райкомол секретарь - шамычлан—„ончыч организоватлыме школ-шамычым ломатлыме ок кӱл"—манын кок телеграммым колтыш, а умбакыжым нимогай указанийымат ыш пу. Санденак ВКП(б) историй краткий курс тунеммашым кызытат кӱлеш семын организоватлыме огыл. Тиде шотышто верласе комсомольский работник-шамыч ӧрмашке логалыныт, а Обкомол да тудын секретарьже-шамыч шып гына лийыныт.

ВЛКСМ ЦК-ын IV деч VII-ше пленум решений-шамычым чыла комсомолец деке шуктымо огыл. Санденак критика ден самокритика йӧршеш уке.

Обкомол да тудын секретарьже - шамыч мыланна пешак шагал полшат. Мемнан Пектубаево районышко ВЛКСМ районный конференций деч вара Обкомол пашаеҥ иктат миен огыл. Крестьянский молодежь отделын улмыжо ден укежым иктак, ме она чувствоватле. Тиде отдел гыч Пектубаево районыш ик гана нигӧат миышe лийын огыл. Пионер отделыште ыштыше пашаеҥ - шамыч Иванов, молат болтатлен гына киеныт, а практически нимогай полшат ок пуалт. Тиде отдел шояк сведений-шамычым гына поген илея. Теве ВЛКСМ Обкомын отчетыштыжо Пектубаево районышто 6 вожатыйым утвердитлыме манын ончыктымо, чынжым гын ик вожатыйымат утвердитлыме огыл.

Обкомол верлашке ятыр гана „гастролер" шамычым колтеден. Теве Осоавиахим паша дене Лаппагниковым колтеныт ыле, тудо ик кечыште 10 организацийыш шуын да факт-шамычым гына регистрироватлен коштын. Тудо вине организаций шамычлан нимогай практический полышымат пуэн огыл. Тыгай факт ятыр лийын. Умбакыжым ме тыгай „гастролер"-шамычым поктен колташ гына тӱҥальына. Мланна тыгай полыш ок кӱл, а ме деловой полышым вучена.

ШКЕНАН БДИТЕЛЬНОСТЬНАМ ЭШЕ КӰШКӦ НӦЛТАЛМАН

(ВЛКСМ Обком секретарь Винокуров йолташын ойлымыжо гыч)

Мемнан Марийский комсомольский организацийыште ятыр жап годым калыкын каргалтше тушман-шамыч маскироватлалтын иленыт. Вет тиде причина денак комсомольский организаций 5 ий шке рядшым ешарен да куштен к е р т ы н огыл. Калык тушман-шамыч Микин, Чепаков, Туруев, Дубровский, Лебедев, Людаров да молат комсомол пашаште да тудын рядшым куштымаште тӱрлӧ семын чаракым ышташ тыршеныт.

Политический вооруженностьнам нӧлталмына дене да критика ден самокритикнам кумдангден ме калык тушман-шамычым шалатымаште шагал огыл пашам ыштен улына.

ВЛКСМ обком бюро калык тушман шамычым разоблачитлыме ш о т ы ш т о ятыр политический йоҥгылышым ыштен. Теве Марий-Турек ВЛКСМ райком калык тушман Павловым комсомол гыч луктын ыле. Тиде пашам тергаш обкомол бюро член Пинаевым верышке колтымо. Пинаев тиде годым шкенжын политический бдительностьшо укем да беспечный улмыжым ончыктен. Тудын тергыме материалже почеш, ВЛКСМ обком бюро калык тушман Павловым комсомолыш уэш восстановитлен. Пинаев дене пырля обкомол бюроат пеш кугу политический йоҥгылышым ыштен. ВЛКСМ обком бюро ден тудын секретарьыштын политический бдительностьышт лушкыдо улмо денак, кызыт репрессироватлыме калык тушман-шамыч—Я н д у л и н, Колобов да молат комсомолыш уэш восстановитлыме улыт ыле.

Кадр-шамычым выдвигатлыме ден куштымо пашаланат Обкомол серьезно пижын огыл. Тиде шотышто печать ден конференций делегат-шамыч пеш чын критиковатлышт. Обкомол шке пашаштыже ятыр йоҥгылышым ыштен. Т е в е чылтак шоналтен ончыде Чистяков, Осипов, Иванов, Горте да моло йолташ-шамыч Обкомол аппаратыш налме ылыч. Тиде гына ситен огыл, чылтак разложиглалтше Антоновам Обкомол аппаратыш налнешт ыле.

ВЛКСМ ЦК VII-ше пленум решенийым реализоватлымашат чыташ лийдымын эркын кая. Теве Параньга районышто 7 организацийыште гына обсуждатлыме.

Кызыт Марийский комсомольский организацийын задачыже комсомольский руководство гыч да тугак чумыр организаций гыч калык тушман ден нунын пособчикыштым кашакым, чылтак шӱшӧ да разложитлалтше элемент-шамычым эрыктен лукмаш улеш. Чыла комсомолец ден комсомольский руководитель-ш а м ы ч л а н шкеныштын идейный ден политический в о о р у ж а т л ы м а ш ы ш т ы м нӧлталаш виян пижман.

КРИТИКЫМ ЙӦРАТЫДЫМЕ РУКОВОДИТЕЛЬ

(Делегат Кротов йолташын ойлымыжо гыч)

ВЛКСМ Обкомын райкомол-шамычым начар вуйлатымыже нерген факт-шамычраш ойлат. Параньга, Косолапово, Сернур да моло районлаштат райкомол секретарь-шамыч чӱчкыдын вашталтыныт. Параньга районышто посна ВЛКСМ организацийлаште калык тушман-шамыч орудоватлен иленыт. Косолапово райкомолын бывший секретарьже Антонова антипартийный пашам, комсомольский организацийым разложитлымашым шкеак вуйлатен. ВКП(б) историйым тунемаш тиде районлаште ятыр комсомолец але мартенат тӱҥалын огытыл.

Кадрым выдвигатлыме шотышто Обкомол секретарь Кондратьев йолташ безразлично относитлен. Теве Ивановым эн сай комсомолец манын пионер пашаш выдвигатлен. Иванов пашам шалатымашыш шуктыш. Вара тудым вес ответственный пашаш—йоча технический станцийыш колтеныт. Но Ивановлан пашаштыже нигӧат полшен огыл, тудым вурсен гына улыт. Чистяков йолташ денат паша тыгак лийын. У кадр-шамычым выдвигатлыме годым Кондратьев йолташ ни ВКП(б) Обком ден, ни обкомол бюро член-шамыч дене согласоватлыде ыштылын.

Шукерте огыл Кондратьев йолташ шкенжын ямдылалт шудымыж дене Обкомол пленумым самочинно отложитлен. Тудо критика ден самокритикым ок йӧрате. Кондратьев йолташым критиковатлымылан тудо мыланем тыге пелештен: „Ты, товарищ Кротов, только рядовой член бюро, а я секретарь, ты не имеешь право меня—секретаря критиковать". Тиде большевистский критика да самокритика дек непартийный отношений улмашым ончыкта.

СОВЕТСКИЙ СОЮЗЫШТО

КОММУНИЗМ СТРОИТЕЛЬСТВЫН ГИГАНТСКИЙ ПРОГРАММЫЖЕ

Ленинградский фабрика ден заводласе тӱжем дене пашазе да пашазе ӱдрамаш-шамыч кечывал каныш годым радио дене передаватлыме „СССР калык озанлык развитийын кумшо пятилетний планже" Молотов йолташ докладын тезисшым кугу вниманий дене колыштыныт.

„Скороход" фабрика, Марти лӱмеш завод да моло предприятийын цехлаштышт Молотов йолташын доклад тезис дене беседым, читкым организоватлыме. Мемнан элым умбакыжым виянгдымаш, тудын оборонный куатшым пенгыдемдымаш, советский калыкын материальный ден культурный уровеньжым нӧлталтшаш пеш кугу программым развертыватлыше тезис шемер коклаште шокшын одобритлымашым луктын.

Скороходовец-шамыч ВКП(б)-ын XVIII с'ездшым достойно вашлияш обязательствым налын, тудым шукташ тӱҥалыныт. 30 январьыште первый смена план почеш 39 тӱжем мужыр обувым пушташ ыле гын, 41.265 мужыр обувым пуэн.

ВКП(б)-ын XVIII С'ЕЗДШЕ ЛӲМЕШ

Мемнан элысе шемер-шамыч ВКП(б) ын XVIII-с'ездшым погымо нерген уверым кугу нӧлталтмаш дене вашлийыныт. Пӱтынь Советский Союз мучко эртыше шуко еҥан митинг ден погынымашлаште пашазе, колхозник советский интеллигенций партийын XVIII с'ездше лӱмеш социалистический соревнованийыш ушнат.

* * *

Петровский лӱмеш металлургический заводышто (Днепропетровск) комсомолец-шамычын инициативышт дене доменный, прокатный да моло цехлаште ВКП(б)-ын XVIII с'ездше лӱмеш вахта организоватлалтеш. Вахтышке эн первояк заводын учебный цехысе 900 самырык пашазышт шогалыныт.

* * *

С'езд почылтмо кечылан Чкаловский паровозо-ремонтный заводын пашазыже-шамыч план деч уто кум паровозым пуаш, пассажирский ден товарный вагоным ыштен лукмо планым эртарен темаш решитленыт.

* * *

Сталинский МТС (Краснодарский край) 61 тракторым ыштен луктын, ремонт планым теменыт. С'ездлан подарок шот дене коллектив 15 февральлан шошо аглан ямдылалтмашым пытараш, прицепной орудийым ремонтироватлаш,шошо ага пашалан горючийым пӱтынек конден шукташ обязатлалтын.

„Таланты и поклонники" пьеса Марийский государственный театрын сценыштыже. Снимкыште: Онега ден Князь. Фото М. Чуршуковын.

СОВЕТСКИЙ ЯЛЫН ИНТЕЛЛИГЕНЦИЙЖЕ

1917 ийсе Великий Октябрьский социалистический революций деч вара Алань ялын (Йолкинский ял совет, Марий-Турек район) тӱсыжӧ пеш чот вашталтын. Революций деч ончыч Алань ялыште 60 суртлан 2—3 тунемше веле ыле, а кызыт ик тунемдыме еҥат уке. Ожно йорло кресаньык-шамыч кулак-шамыч дене эксплоатироватлалт иленыт гын, кызыт нуно зажиточный, культурный колхозный илыш дене илат. Ялыште йорло да середняк кресаньык-шамыч чыланат колхозыш ушненыт. Колхоз Сталин йолташын лӱмжым налын.

Тиде колхозышто кызыт шуко еҥ высший образованийым налын. Нуны кокла гыч Лаптев Александр Михайлович казанский медицинский институтын преподавательже, нyл еҥ ветеринарный фельдшерлан ыштат, нyл еҥ средний комсостав лийыныт. Изак-шоляк Панов-шамыч чыланат высший образованийым улыт. Панов Василий Новосибирский пединститутын научный пашаенже, а Михаил ден Ванифист кызыт Йошкар Армийыште служитлат. Панов В. райисполком председательлан ышта. Колхозын кум агрономжо уло. Шуко еҥ Йошкар-Олаште, районлаште советский, партийный озанлык пашаште да НКВД органлаште пашам ыштат. Лу дене кыдалаш, высший да начальный школлаште тунемыт. Ожнысо пычкемыш ял, кызыт лу дене у, советский интеллигент-шамычым куштен.

Алань ял ожнысо шот дене тангастарымаш гыч пеш чот волгалтын, ончыко каен, пиалан, весела илыш дене ила. Кажне колхозник, кажне интеллигент пиалан илышым пумыжлан великий Сталин йолташлан кугу таум ышта.

В. Ф. Голубцев.

РАЙКОМОЛ ПОЛЫШЫМ ОГЕШ ПУ

Отчетно-выборный погынымаште ВЛКСМ комитетын йӧрдымын пашам ыштымыже нерген критиковатлышт. У комитетлан ончыкыжым ситыдымаш-шамычым тӧрлаташ чоткыдын кӱштышт.

Но Великопольский кыдалаш школ пеленсе комсомольский организаций (Оршанка район) да тудын комитет секретарьже Пидалин йолташ отчетно-выборный погынымашын кӱштымыжым але илышыш пурташ пижын огыл. Комсомольский комитет погынымашым ямдылалтын план почеш эртарымаш уке. Погынымаш нерген кунам комитетын ушыжкыжо пура, тунам эртарат. Комсомольский организаций комсомолец-шамыч да несоюзный молодежь дене политико-воспитательный пашам йӧршеш огеш ыште. Сандене комсомолец-шамыч коклаште бытовой разложений кугу верым налын. Теве комсомолец М. И. Фурзиков быт шотышто разложитлалтын, эре йӱэш, хулиганитлен коштеш. Тиде йӧрдымӧ пашашке несоюзный молодежым шупшеш. Тыгай йӧрдымӧ койышым кучышо Фурзиковым комсомольский организаций выговор дене гына пукша, тудлан вич выговорым пуэн. А Фурзиков умбакыже комсомол радамыште шоген кертеш мо?

Тидын нерген вопросым комсомольский погынымаште ик ганат шындыме огыл.

Тыгак учитель кокла гыч дисциплина пудыртыш-шамыч улыт. Теве А. Е. Семенов, З. И. Волкова йолташ-шамыч нимогай причина деч посна январьский учительский совещанийыште участвоватлен огытыл.

Школышто военно-физкультурный паша йӧршеш огеш ышталт, тиде паша дене конкретный руководство уке.

А райкомол тиде организацийлан полышым пеш шагал пуа.

А. Герасимов.

У РОДИЛЬНЫЙ ПӦРТ

Шернур. 1939 ийыште Кукнур селаш у родильный пӧрт ышталтеш. Казанский да Эшполдино селаш у медицинский пункт-шамычым строитлаш пунчалме. Тидлан районысо бюджет гыч чылаже 180 тӱжем теҥгем кучылташ палемдыме. Тыгак район центреш у аптека ышталтеш, тидлан 120 тӱжем теҥге кучылталтшаш. Кызыт строй-материалым ямдылымаш кая.

И. Иванов.

КАПИТАЛИСТИЧЕСКИЙ ЭЛЛАШТЕ

ЧИЛИШТЕ МЛАНДЕ ЧЫТЫРАЛТМАШ

Нью-Йорк. Гринвичский жап дене 25 январь 3 шагатат 34 минутышто Чилиште мланде виян чытыралтмаш лийын. Тичмаш огыл увертарымаш почеш, тиде мланде чытыралтмаш дене Чилин южный ужашыштыже шуко ола шаланен. Тӱжем дене колышо лийын. Шаланыше ола-шамыч дене связь кӱрлын.

Мланде чытыралтмашке Чилин важный ял озанлык ден курыкан районлаже-шамыч верештыныт. Тидыже Чилин калык фронт правительствыже ончылан калыклан полышым пумо шотышто да шаланыше ола-шамычым восстановитлыме шотышто ятыр пеш серьезный задачым шында.

Испанийысе американский посольствын Франций̆ын югыш каймыже

Вашингтон гыч Ассошийтед Прессагентствын увертарымыже почеш, республиканский Испанийысе США пашаште поверенный Тэрстон американский посольство Кальдетас гыч (Барселона лишне) Перпиньяныш (Францийын югышо) лектын каен манын США государственный департаментлан увертарен.

Германийыште вольык шагалеммаш

Германский статистикын официальный данныйже-шамыч почеш, Германийыште ял озанлыкын вольымжо, корма ситыдымаш да чер шарлыме дене эртыше ийыште шолдра тӱкан вольык вуй шот 1937 ий дене тангастарымаште 2,9 процентлан, самырык вольык 8,7 процентлан, каза 4,6 процентлан шагалемын.

Ливийыш германский войскан толмыжо

Лондонысо „Манчестер гардиан" газетын дипломатический обозревательже германский войскан Ливийыш толмыжо шумыжо нерген увертара. Обозревательын ойлымыжо почеш, германский войскам Ливийыш колтымаш германо-итальянский сотрудничество шотышто германский ден итальянский штаб-шамычын ыштыме планыштым шукталымылан шотлаш кӱлеш.

Австрийский печатьым фашизироватлымаш

Фашист-шамычын требоватлымышт почеш кугу австрийский „Нейе фрейе прессе" газета лекмым чарнен. Газетым 1864 ийыште основатлыме ыле да тиддеч вара тудо пеш кугу буржуазно-либеральный орган лийын, мировой буржуазный печать коклаште пале верым налын шоген.

НОРМЫМ СДАТЛАТ

Оршанка кыдалаш школын педагогический коллективше ден тунемше-шамыч Йошкар Армий XXI ий темме кечыжлан виян ямдылалтыт. Школышто стрелковый, ПВХО кружок-шамыч пашам ыштат. „Ворошиловский стрелок" значоклан 44 еҥ, ПВХО значоклан 50 еҥ да ГСО значоклан 20 еҥ нормым сдатлаш ямдылалтыт.

А. Г—в.

Отв. редактор— К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната № 70, телефон № 90.

Упол. Главлита Мар. АССР А—63. Йошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.